

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno rigorozanta/rigorozantky:	Mgr. Barbora Martínková
Téma práce:	Úpadek finančních institucí
Rozsah práce:	222 571 znaků včetně mezer
Datum odevzdání práce:	12. 10. 2023 (el. verze)

1. Aktuálnost (novost) tématu

Téma úpadku finančních institucí s ohledem na (cyklicky) se objevující krize finančního sektoru a jednotlivých aktérů (jak dokládá likvidace banky Sberbank CZ, a.s. v likvidaci, probíhající v aktuálně v České republice), i nedávnou novou legislativu – zejména zákon č. 374/2015 Sb., je tématem zcela aktuálním. Téma však není zcela nové, je spojeno s nutností států řešit (opakovaně se objevující) krize finančních institucí jak cestou záchrany těchto institucí (pro jejich systémový charakter), tak cestou vedoucí primárně k co možná největšímu uspokojení věřitelů v rámci konkurzu. Velmi aktuální je pak rozlišování (a kritéria tohoto rozlišování) rezolučního řízení a insolvenčního řízení, případně samotné likvidace. Současná právní úprava v posledních letech prošla celou řadou změn s dopadem do těchto oblastí. V tom je práce aktuální, neboť na některé problémy aktuální legislativy a jejich aplikace a interpretace upozorňuje a analyzuje je.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma je náročné na hloubku zpracování, zvláště na hloubku znalosti předmětné materie (legislativy) a též na znalost zahraniční právní úpravy, stejně tak je náročné na analýzu dané problematiky, což je rigorožantkou zvolená primární metoda práce. Rigorožantka ve své práci použila zejména metodu analýzy a deskripce. Jde o práci zaměřenou na insolvenční řízení podle insolvenčního zákona, rezoluční řízení podle zákona č. 374/2015 Sb. a na likvidaci. Rigorožantka se snaží mezi sebou, i s využitím komparace s německou právní úpravou, tato řízení nabízející se v souvislosti s úpadkem finančních institucí analyzovat, dále pak systematizovat získané poznaky a na některé problematické otázky zaujmout svůj vlastní názor. Pokud jde o komparatistiku, s ohledem na dílčí harmonizaci jde o téma evropské, ale i přesto je tato zvolená metoda rovněž náročná na zpracování materie.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je členěna mimo Úvodu a Závěru do sedmi kapitol, kde první kapitola s názvem Definice úpadku a způsobu jeho řešení a druhá kapitola s názvem Vymezení finančních institucí nabízejí seznámit se základními pojmy významnými pro dané téma (zejména se zabývají pojmy jako je úpadek, banka, pojišťovna apod.). Následuje kapitola třetí s názvem Krize finančních institucí a možnosti řešení. Tato kapitola je již zaměřena na problematiku jednoho ze způsobů jak řešit úpadek či krizi finanční instituce, a to cestou rezolučního řízení podle zákona č. 374/2015 Sb., což tvoří jádro dané problematiky, avšak rigorožantka téma traktuje v širších souvislostech zejména v souvislosti s otázkami pojištění vkladů, role ČNB a dalších institucí, rozlišení preventivních, ale i následných fází řešení krizí těchto finančních institucí, včetně bail-inu, resp. bail-outu. V této kapitole se mísí otázky právní s otázkami ekonomickými, resp. finančními a jde o kapitolu úvodní co do srovnání jednotlivých způsobů řešení úpadku či krizí. Další kapitola (čtvrtá) pak představuje pojednání o likvidaci finančních institucí, kde se zaměřuje zejména na osobu likvidátora a

demonstruje některé své závěry na likvidaci Sberbank CZ, a.s. v likvidaci. Pátá kapitola s názvem Insolvenční řízení představuje kapitolu dedikovanou, jak už název napovídá, právní úpravě insolvenčního řízení, zejména vymezuje osobní působnost a zameřuje se na osobu insolvenčního správce a uplatňování pohledávek. Další kapitola se pak věnuje Roli garančního systému finančního trhu, konečně poslední kapitola před Závěrem, a to kapitola Komparace české a německé právní úpravy, aplikuje komparativní metodu na právní úpravu v našem kulturně, resp. právně příbuzném Německu.

4. Vyjádření k práci

Předložená rigorózní práce je analytickou rigorózní prací, která čerpá především z rozdílů mezi jednotlivými přístupy k řešení krizí, resp. úpadků finančních institucí, kde zásadní je, jestli jde o instituci s významem naplňující kritéria odůvodňující uplatnění postupů podle zákona o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu (zákon č. 374/2015 Sb.), nebo jde o postup insolvenčního řízení, případně jde o likvidaci. Rigorozantka správně rozlišila jednotlivé případy a důvody, kdy se postupuje rezolučním řízením podle zákona č. 374/2015 Sb., insolvenčních řízením a kdy jde o likvidaci. Podle oponenta, který má za úkon se vyjádřit rovněž kriticky k předložené práci, s cílem vyzdvihnout jak kladné, tak záporné stránky práce, by bylo vhodnější, aby bylo s větším důrazem přistoupeno k rozlišení těchto tří cest, které se v základním vymezení nabízejí. Toto rozlišení má totiž zásadní dopad pro systematiku práce, která je podle oponenta vyhovující, ale z jeho pohledu by bylo vhodnější, aby likvidace byla zařazena až po insolvenčním řízení, i když chápe i ty důvody, které vedly rigorozantku k jiné systematice. Rovněž komparativní kapitola by měla (lépe) reflektovat tuto systematiku, což je dáno i tím, že není členěna do menších celků. Pokud jde o formální stránku, práce je velmi dobrá, drobné formální nepřesnosti oponent vidí v užívání číslovek, kdy hned v Úvodu na str. 6 používá práce ve větě „3 možné způsoby řešení úpadku“, avšak by měla být použita číslovka vypsána slovy, dále pak někdy není zcela správně dodrženo to, že jednoslabičná slova, či dokonce předložky, kterými i někdy začíná věta, nemají být uvedeny na konci řádku (viz kupř. str. 9). Dále pak práce používá ne vždy vhodné obraty (kupř. na str. 30 – „Laicky řečeno...“, což by se v práci nemělo objevovat, rigorozantka uvedla, že jde o laické vyjádření, avšak po těchto slovech následuje odborný text; dále kupř. str. 89 – „úprava, která nemá v jiných právních rádech zastání“, vhodnější by bylo, „úprava, která nemá v jiných právních rádech obdobu“). Dále pak rigorózní práce vhodně obsahuje tabulku na str. 28, avšak bylo by vhodné ji více okomentovat, aby byla více organicky do textu včleněna. Lze však jistě vyzdvihnout, že práce obsahuje v některých částech shrnutí dané problematiky, viz kupř. str. 35, 47 a 76. Rovněž je práce vyvážená, obsahuje celou řadu částí, v kterých rigorozantka reflektuje probíhající odbornou diskusi (viz kupř. str. 23 – autoři Vojtek a Šerák nebo str. 72 a násl. – otázka „duplicitního“ uplatnění pohledávek). U tématu otázky „duplicitního“ uplatnění pohledávek, které rovněž oponent považuje za aktuální problém, pak rigorozantka zaujímá na str. 72 svůj vlastní názor, že „Podanou přihlášku pohledávky je tak dle mého názoru možno reflektovat pouze jako vznesenou námitku proti oznámení insolvenčního správce o výši a charakteru pohledávky věřitele v případech, kdy věřitelem uplatněný nárok se s těmito údaji plně neshoduje. A jako taková by maximálně měla vést k jednáním mezi insolvenčním správcem a věřitelem ohledně skutečné výše a charakteru předmětné pohledávky. Ostatně jednalo by se o obdobný postup jako v případě (ne)uplatnění pracovněprávních nároků dlužníkových zaměstnanců (§ 203 odst. 2 IZ).“ Uvedený názor, který je argumentačně podpořen, lze považovat za plausibilní. V práci pak rigorozantka rovněž zaujímá principiální stanovisko priority likvidace, resp. insolvenčního řízení před rezolučním řízením, které je tak řízením

zvláštním, který lze rovněž v obecné rovině aprobovat. Rigorozantka téma zhodnocuje z různých úhlů pohledu, jak vlastních finančních institucí, příslušných orgánů, tak věřitelů a dalších subjektů. Celkově lze zhodnotit, že rigorozantka zpracovanou rigorózní prací prokázala, že je téma schopna samostatně, náležitě analyticky témata zpracovat a přinést vlastní názory na danou problematiku. Po systematické stránce, ale i v hloubce analýzy v jednotlivých dílčích tématech, stejně jako po formální stránce, je práce zdařilou rigorózní prací, která splňuje standardy na ni kladené.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Práce naplnila svůj cíl, jak si ho rigorozantka v úvodu vytyčila, věnuje se primárně české právní úpravě (avšak obsahuje stručnou komparaci s německou právní úpravou).
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Rigorozantka prací prokázala, že je schopna téma zpracovat samostatně, v systematické podobě, se zapojením vlastních odborných názorů rigorozantky. Oponent nemá z vyhodnocení kontrol na plagiátorství podezření na plagiátorství.
Logická stavba práce	Práce je logicky a promyšleně vystavěna na úrovni systematiky, i jednotlivých kapitol, práce je vyvážená. Práce je koherentní, tvoří jednotný ucelený celek.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Práce s literaturou je velmi dobrá, způsob správné citace byl rigorozantkou náležitě ovládnut. Práce pracuje s adekvátním množstvím zejména komentářové literatury, monografií a literatury časopisecké, méně pak využívá zejména zahraniční právní předpisy z oblasti insolvenčního práva (německé) a zahraniční literaturu. Práce rovněž pracuje s judikaturou zejména Vrchního soudu v Praze a Nejvyššího soudu ČR, a tu náležitě analyzuje.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Provedená analýza je obecně vhodně provedena, lze ocenit náležitě hlubokou analýzu a diskusi nad některými vybranými problematickými otázkami, zejména nad vztahem mezi jednotlivými řízeními (rezolučním a insolvenčním a likvidací) nebo diskusi nad otázkou „duplicitního“ uplatnění pohledávek.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce jako celku, včetně textu, je výborná.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň práce je na velmi dobré odborné úrovni.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Nechť rigorozantka srovná zapojení ČNB do rezolučního řízení podle zákona č. 374/2015 Sb. (případně likvidace) a insolvenčního řízení? Je míra zapojení ČNB vhodná, neměla by být v některém z řízení větší či menší?

Je obecné vyloučení sanačních způsobů řešení úpadku a moratoria u řešení úpadku finančních institucí vhodné? Představuje zákon č. 374/2015 Sb. dostatečnou alternativu?

Jak dlouhé může být moratorium podle zákona č. 374/2015 Sb.? Je vhodně nastavena jeho délka?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práce splňuje požadavky kladené na rigorózní práce v daném oboru. Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu rigorózní práce.
---	---

V Praze dne 4. 1. 2024

Mgr. Ing. Tomáš Střeleček, LL.M., Ph.D.
oponent